III BEZROBOCIE

W województwie dolnośląskim od 2002 roku można zaobserwować stale zmniejszający się poziom bezrobocia. **Liczba zarejestrowanych bezrobotnych** w urzędach pracy w końcu 2006 r. wynosiła 185,4 tys. osób i *stanowiła 8,0% bezrobotnych w kraju*. W porównaniu do danych sprzed roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 20,5%, a w odniesieniu do 2002 r. o 33,6%. Liczba bezrobotnych kobiet była wyższa niż mężczyzn i wynosiła w 2006 roku 56,3%.

Spadek liczby bezrobotnych w odniesieniu do roku 2005 zanotowano we wszystkich powiatach województwa dolnośląskiego. Największy miał miejsce w powiecie: wrocławskim o 36,4%, oławskim o 33,6%, lubińskim o 27,2% oraz w Legnicy o 26,6%. Najniższy wskaźnik dynamiki w skali roku wystąpił natomiast w powiatach lwóweckim, jeleniogórskim i górowskim (liczba bezrobotnych obniżyła się odpowiednio o 9,9%, 13,1% i 14,4%).

Miarą natężenia bezrobocia jest **wskaźnik liczby bezrobotnych zarejestrowanych na 1000 ludności w wieku produkcyjnym**, który w województwie dolnośląskim w roku 2006 osiągnął wartość 97,7. Najmniej bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym zanotowano we Wrocławiu – 54,8 oraz powiecie lubińskim – 56,6, wrocławskim - 58,5 i Jeleniej Górze – 69,5. Z danych wynika, że w 18 powiatach analizowany wskaźnik przekroczył wartość 100, a najwyższe wartości osiągnął w powiecie złotoryjskim – 156,9, kłodzkim – 156,1 i dzierżoniowskim – 155,1.

Analiza terytorialnego rozmieszczenia porównująca liczbę bezrobotnych podejmujących pracę z liczbą bezrobotnych nowo zarejestrowanych wykazała, że najwyższy **wskaźnik płynności rynku pracy** w 2006 r. zanotowano w miastach na prawach powiatu: Legnicy (66,5), Wrocławiu (59,5) oraz powiecie kłodzkim (57,6). Do powiatów o najniższym wskaźniku można było zaliczyć powiat jeleniogórski (18,1) oraz Jelenią Górę (23,0).

Problem bezrobocia dotknął ludzi w różnym stopniu w zależności od wieku. W końcu 2006 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 45-54 lata, tj. 54,7 tys. (29,4% ogółu bezrobotnych). Drugą pod względem liczebności grupą są osoby w wieku 25 - 34 lata – 48,2 tys., tj. 26,0% wszystkich bezrobotnych. Liczebność tych populacji w ciągu roku zmniejszyła się odpowiednio o 10,5 tys. (16,1%) i o 13,8 tys. (22,3%). Zmniejszenie się liczby bezrobotnych zanotowano również w grupach wiekowych: 24 lata i mniej - o 13,9 tys. (30,8%) oraz w wieku 35-44 lata - o 10,9 tys. (23,5%). Wzrosło natomiast bezrobocie w przedziale wiekowym 55 lat i więcej o 1,2 tys. osób (8,3%).

W roku 2006, podobnie jak w latach wcześniejszych, niski był poziom wykształcenia bezrobotnych. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym oraz zasadniczym zawodowym, których udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w końcu 2006 r. wynosił odpowiednio: 35,2% i 30,0%, a ich liczba w ciągu roku zmniejszyła się o 15,8 tys. (19,5%) oraz o 18,0 tys. (24,4%). Zmalała również liczba bezrobotnych z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym, lecz tempo spadku było mniejsze niż innych grup; udział procentowy tych bezrobotnych, mimo spadku ich liczby, był wyższy niż przed rokiem odpowiednio o 0,5 i 0,6 pkt. W województwie dolnośląskim świadectwem ukończenia szkół średnich zawodowych legitymowało się 22,0% ogółu bezrobotnych.

Analiza terytorialnego rozmieszczenia **liczby bezrobotnych na 1 pracującego** wykazała, że w 115 gminach wskaźnik ten wynosił mniej niż 1 co oznacza, że liczba pracujących przewyższała liczbę bezrobotnych. Najbardziej niekorzystna sytuacja na rynku pracy występowała w gminach o charakterze wiejskim: Pielgrzymka (3 bezrobotnych na 1 pracującego), Jemielno, Dzierżoniów i Ciepłowody (po 2). Spośród gmin miejsko-wiejskich najwyższy wskaźnik zanotowano w Trzebnicy oraz w Lubomierzu (po 2). W gminach o charakterze miejskim: Wojcieszowie oraz Boguszowie-Gorcach na 1 pracującego przypadało po 2 bezrobotnych.

Biorąc pod uwagę **czas pozostawania bez pracy** można zauważyć, że w ciągu roku nastąpiło znaczne zmniejszenie bezrobocia długotrwałego. Liczba tej kategorii bezrobotnych obniżyła się o 24,6 tys. osób, tj. o 22,2%. Znaczące zmniejszenie skali bezrobocia długookresowego było m. in. wynikiem dużego udziału długotrwale bezrobotnych w subsydiowanych programach rynku pracy.

W 2006 r. co czwarta osoba bezrobotna pozostawała bez pracy przez okres 3 miesięcy i mniej. W porównaniu do roku poprzedniego liczba osób pozostających bez pracy w tym przedziale czasowym zmniejszyła się o 17,1%.

Większość bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędów pracy (80,8%) to osoby, które **wcześniej pracowały zawodowo**. W końcu 2006 r. zbiorowość ta liczyła 149,8 tys. osób, tj. o 20,1% mniej niż w 2005 r. Liczba bezrobotnych bez stażu pracy w 2006 r. wynosiła 35,6 tys. (o 22,5% mniej niż przed rokiem) i stanowiła 19,3% ogółu. Bezrobotni ze stażem pracy w przedziale od 10 do 20 lat tworzyli 18,3% ogółu.

Biorąc pod uwagę **napływ bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2006 roku** można stwierdzić, że w miesiącach: styczeń, marzec, wrzesień, październik i listopad liczba osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy była wyższa od średniej miesięcznej zanotowanej dla województwa wynoszącej 19716. Występująca sezonowość rynku pracy ma związek z grudniowym wygasaniem umów o pracę na czas określony, końcem prac sezonowych, powracaniem do ewidencji osób bezrobotnych po zakończeniu subsydiowanych programów rynku pracy. Dodatkowo w tym okresie zmniejsza się liczba ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców do powiatowych urzędów pracy, a co za tym idzie zmniejszenie liczby bezrobotnych podejmujących pracę.

Analiza liczby bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy wykazała, że w grudniu 2006 r. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 31,2 tys. bezrobotnych w wieku do 25 roku życia. W relacji do poprzedniego miesiąca ich liczba zmniejszyła się o 3,6%, a w odniesieniu do analogicznego okresu 2005 roku o 30,9%. Bezrobotni w wieku powyżej 50 lat stanowili 23,7% bezrobotnych ogółem. Według stanu w końcu grudnia 2006 roku 9,5 tys. (5,1%) bezrobotnych samotnie wychowywało co najmniej jedno dziecko w wieku do 7 roku życia, a 57,5 tys. (31,0%) bezrobotnych nie posiadało kwalifikacji zawodowych.

Liczba **bezrobotnych nowo zarejestrowanych** w województwie dolnośląskim w 2006 r. wynosiła 236,6 tys. i była niższa o 6,2% niż rok wcześniej. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania nowo zarejestrowanych bezrobotnych, większy spadek w porównaniu do 2005 r. zaobserwowano wśród mieszkańców miast niż wsi, tj. o 6,9% wobec 4,6%. W relacji do 2005 r. była niższa zarówno liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych mężczyzn jak i kobiet odpowiednio o 8,6% i 3,5%. W porównaniu do 2005 r. zmniejszyła się liczba osób dotychczas niepracujących o 4,9 tys. (7,0%).

Z ogółu bezrobotnych **wyrejestrowanych z ewidencji urzędów pracy** - 127,3 tys. osób (44,7%) podjęło pracę zawodową, z tego 115,8 tys. osób pracę niesubsydiowaną, a 11,4 tys. subsydiowaną. Spośród osób podejmujących pracę subsydiowaną 4,4 tys. osób skierowanych zostało do prac interwencyjnych, 2,6 tys. osób do robót publicznych, a 2,6 tys. podjęło działalność gospodarczą w ramach jednorazowo przyznanych środków. Prace w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego rozpoczęło 1,4 tys. osób. W 2006 r. liczba osób, które podjęły pracę ogółem była o 2,7 tys. wyższa niż przed rokiem. Wzrost ten dotyczył pracy niesubsydiowanej o 4,0 tys., pomimo że obniżyła się liczba osób podejmujących pracę sezonową o 0,9 tys. Pracę subsydiowaną w porównaniu do 2005 r. podjęło mniej o 1,3 tys. osób. Zmalała o 1,4 tys. liczba osób, które rozpoczęły przygotowanie zawodowe w miejscu pracy. Z ewidencji urzędów pracy z tego tytułu wyrejestrowanych zostało 6,9 tys. osób (2,4%). Z tytułu podjęcia prac społecznie użytecznych wyłączono z ewidencji 4,3 tys. osób, tj. 1,5% ogółu wyrejestrowanych. Wzrosła liczba osób skierowanych na staże o 0,8 tys. Z tego powodu wyłączono z ewidencji 14,2 tys. bezrobotnych (5,0% ogółu wyrejestrowanych).

Z powodu **niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy** z ewidencji urzędów pracy wyłączonych zostało 88,8 tys. osób, tj. 31,2% ogółu wyrejestrowanych. W porównaniu do 2005 r. liczba wyrejestrowanych z tego tytułu była wyższa o 6,5 tys. osób.

Dobrowolnie **ze statusu bezrobotnego zrezygnowało** 12,5 tys. osób (w 2005 r. – 11,3 tys.). W 2006 r. **prawo do emerytury lub renty** nabyło 2,0 tys. bezrobotnych, tj. o 21,7% mniej niż w 2005 r.

Ogólnie w 2006 r. więcej bezrobotnych zostało wyrejestrowanych z ewidencji powiatowych urzędów pracy niż zarejestrowanych. Różnica między liczbą bezrobotnych wyrejestrowanych, a bezrobotnymi nowo zarejestrowanymi w powiatowych urzędach pracy wynosiła 47,9 tys.

Analiza przestrzennego zróżnicowania **wskaźnika płynności bezrobocia** wykazała, że:

- wskaźnik dla województwa dolnośląskiego wynosił 1,
- w 14 powiatach zanotowano wartości poniżej jedności co oznacza, że w powiatach tych wyrejestrowano mniejszą liczbę bezrobotnych aniżeli zarejestrowano, najniższy wskaźnik zanotowano w powiecie jeleniogórskim (0,5),
- w powiecie dzierżoniowskim, średzkim, świdnickim i polkowickim wskaźnik płynności bezrobocia przyjął wartość równą 1 – co informuje o tym, że stan bezrobocia był na niezmienionym poziomie,
- większą liczbę bezrobotnych wyrejestrowano niż zarejestrowano w 11 powiatach w tym najwyższy wskaźnik zanotowano w mieście na prawach powiatu – Legnicy (1,4).

W latach 2005-2006 nieznacznie poprawiła się sytuacja na rynku pracy **bezrobotnych osób niepełnosprawnych**. W województwie dolnośląskim w grudniu 2006 r. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 8,0 tys. bezrobotnych osób niepełnosprawnych, tj. o 8,6% mniej niż przed rokiem. Nie uległ jednak pozytywnym zmianom ukształtowany w poprzednich latach udział niepełnosprawnych bezrobotnych bez prawa do zasiłku (w grudniu 2006 r. wynosił 85,9% a rok wcześniej 85,4%).

W grudniu 2006 r. **bez prawa do zasiłku** pozostawało 157,9 tys. osób bezrobotnych, tj. mniej o 20,0% w porównaniu do analogicznego okresu 2005 r. W grupie osób bez prawa do zasiłku kobiety stanowiły 57,9%, mieszkający na wsi - 34,9%. Zdecydowana większość (78,1%) tej zbiorowości to osoby poprzednio pracujące.

Stopa bezrobocia w dolnośląskim na koniec grudnia 2006 r. wynosiła 16,6% i w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku zmniejszyła się o 4,0 pkt.

Korzystając z metody trzech średnich dokonano klasyfikacji powiatów według stopy bezrobocia wyodrębniając cztery grupy:

I. grupa - wysoki poziom bezrobocia,
II. grupa - średni poziom bezrobocia,
III. grupa - niski poziom bezrobocia,
IV. grupa - bardzo niski poziom bezrobocia.

Pierwszą grupę stanowiło 7 powiatów o stopie bezrobocia powyżej 25,2%. Najwyższą stopą bezrobocia charakteryzowały się powiaty: złotoryjski (29,6%), dzierżoniowski (29,5%), lwówecki (29,3%), górowski (28,2%), kłodzki (27,5%), ząbkowicki (26,1%) i lubański (25,8%). Do grupy czwartej należały powiaty mające najmniejsze problemy z bezrobociem, zostały tutaj zaklasyfikowane wszystkie miasta na prawach powiatu: Wrocław (8,0%), Jelenia Góra (11,0%) i Legnica (13,5%) oraz powiaty lubiński (10,5%), wrocławski (10,8%), polkowicki (11,4%) i oławski (12,6%).

W ciągu roku największe spadki stopy bezrobocia rejestrowanego zanotowano w powiatach: wrocławskim i oławskim o 6,5 pkt, legnickim o 5,8 pkt, jaworskim o 5,1 pkt, oleśnickim o 5,0 pkt. Najmniejsze spadki stopy bezrobocia zanotowano w Jeleniej Górze (o 1,6 pkt), powiecie polkowickim i we Wrocławiu (o 2,9 pkt).

Spośród bezrobotnych objętych **subsydiowanymi programami rynku pracy** w 2006 r. osoby do 25 roku życia stanowiły 40,6% (w 2005 r. – 43,7%). Udział długotrwale bezrobotnych wynosił 47,4%, tj. o 2,6 pkt więcej niż przed rokiem. Zwiększył się udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia z 8,7% w 2005 r. do 11,5% w 2006 r.

W 2006 r. przeznaczono na **wydatki z funduszu pracy** 459,7 mln zł, tj. o 4,8% mniej niż przed rokiem. Większość środków finansowych - 56,9% przekazano na zasiłki dla bezrobotnych (w 2005 r. – 59,4%). Na programy służące przeciwdziałaniu bezrobociu wydano 38,0% środków ogółem.

Liczba ofert pracy skierowanych przez pracodawców do urzędów pracy w ciągu roku wyniosła łącznie 98,9 tys., tj. o 27,4% więcej niż przed rokiem. Biorąc pod uwagę poszczególne miesiące 2006 r. można zauważyć, że najwięcej ofert pracy zgłoszono w maju – 10,8 tys., natomiast najmniej w grudniu – 5,0 tys. Dane za grudzień 2006 r. wskazują, że 16,7% oferowanych miejsc pracy dotyczyło staży, natomiast 11,8% stanowiły miejsca przygotowania zawodowego.

Przeciętnie na jedną zgłoszoną ofertę pracy w 2006 r. przypadało 41 zarejestrowanych bezrobotnych, tj. mniej o 54 niż przed rokiem.

Najłatwiej było znaleźć pracę bezrobotnym w grupie zawodów: operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (na 1 ofertę pracy przypadało 11 bezrobotnych), parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy (16), pracownicy biurowi (24), natomiast największy problem ze znalezieniem pracy miały osoby bez zawodu (1611) oraz rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (250).

Bezrobotni zarejestrowani na 1000 ludności w wieku produkcyjnym oraz wskaźnik płynności rynku pracy według powiatów w 2006 r.

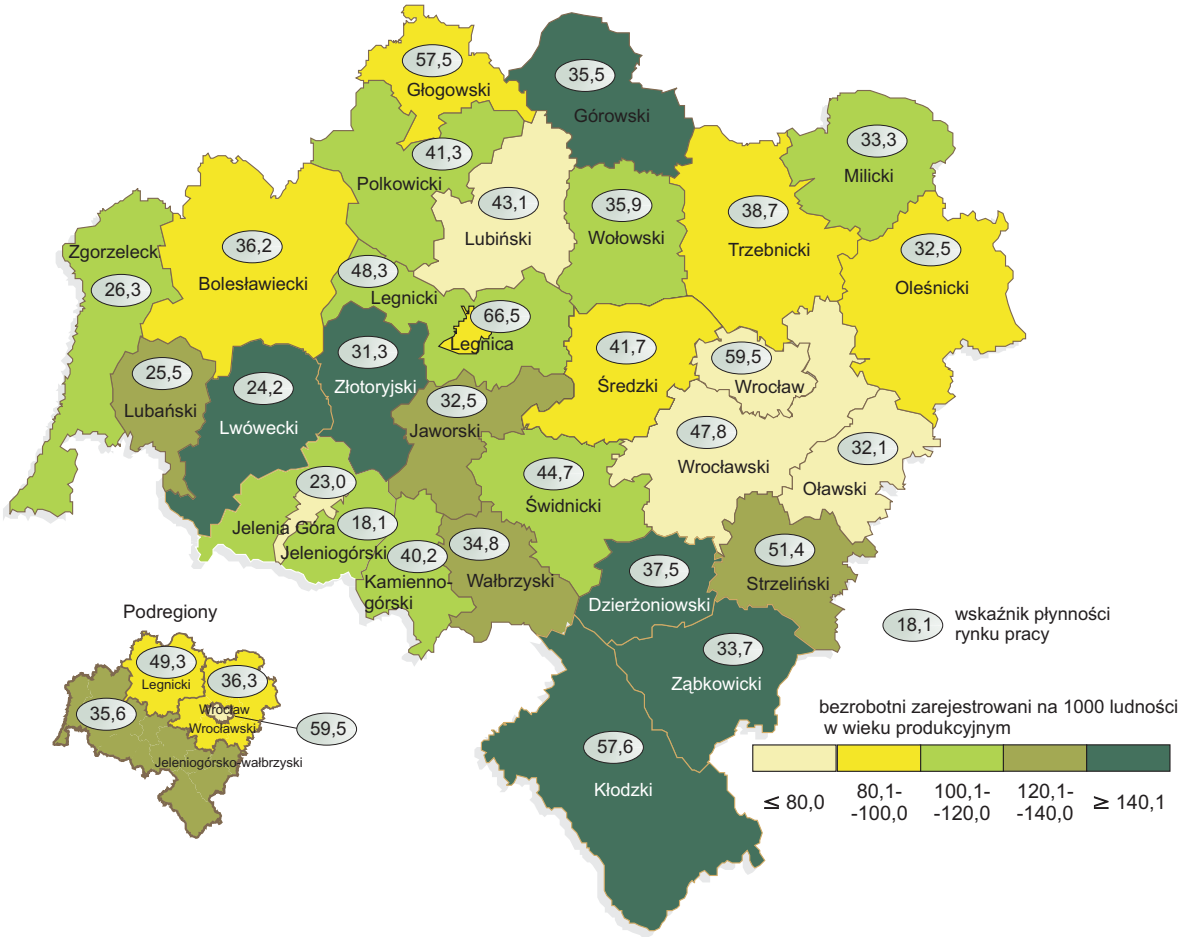

Struktura bezrobotnych (w %) według wieku oraz poziomu wykształcenia w 2006 r.

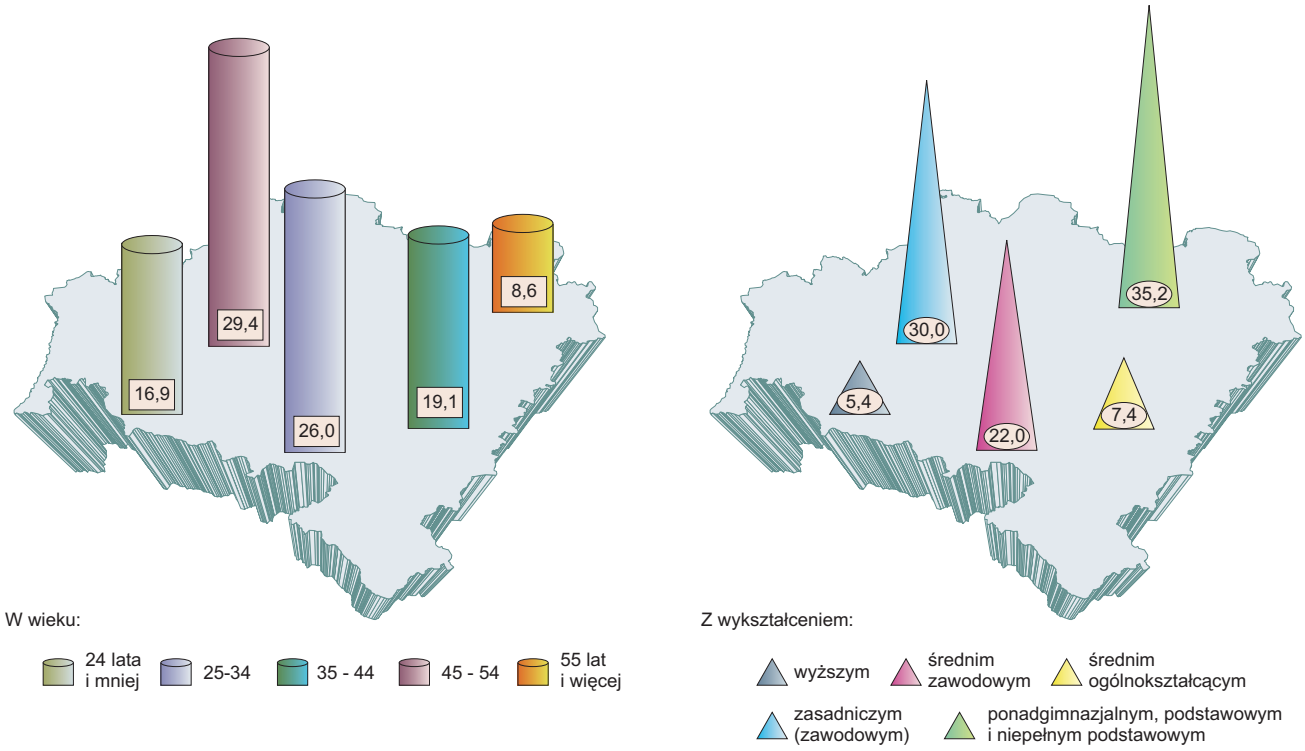

Struktura bezrobotnych (w %) według czasu pozostawania bez pracy i stażu pracy

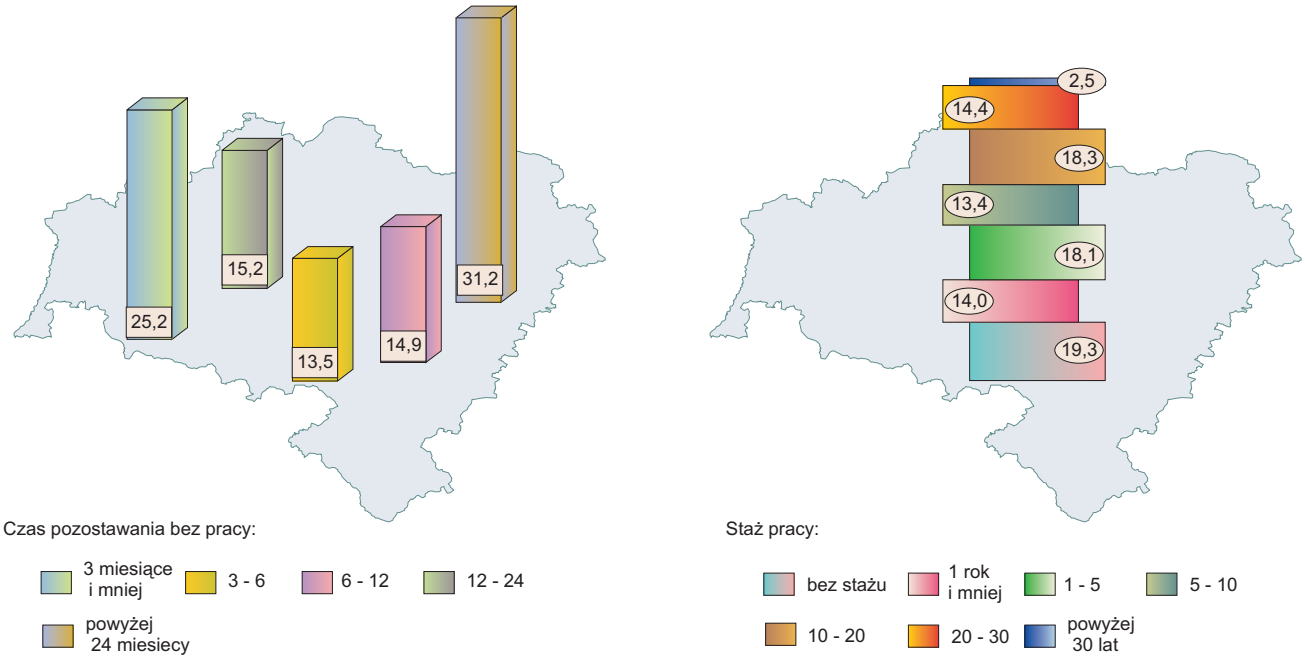

Stopa bezrobocia w powiatach i podregionach w 2006 r.

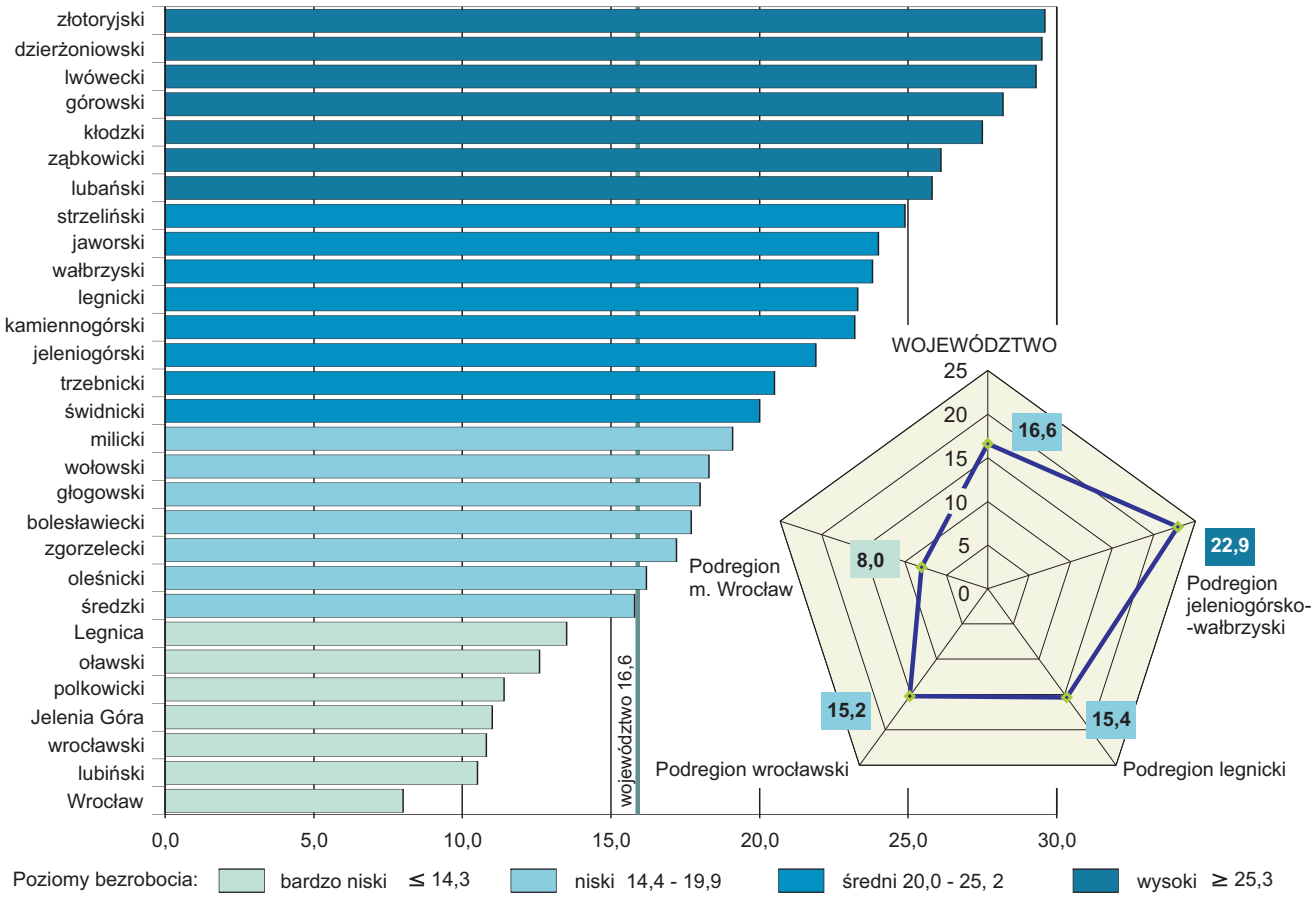

Wskaźnik płynności bezrobocia według powiatów w 2006 r.
(stan w końcu grudnia)

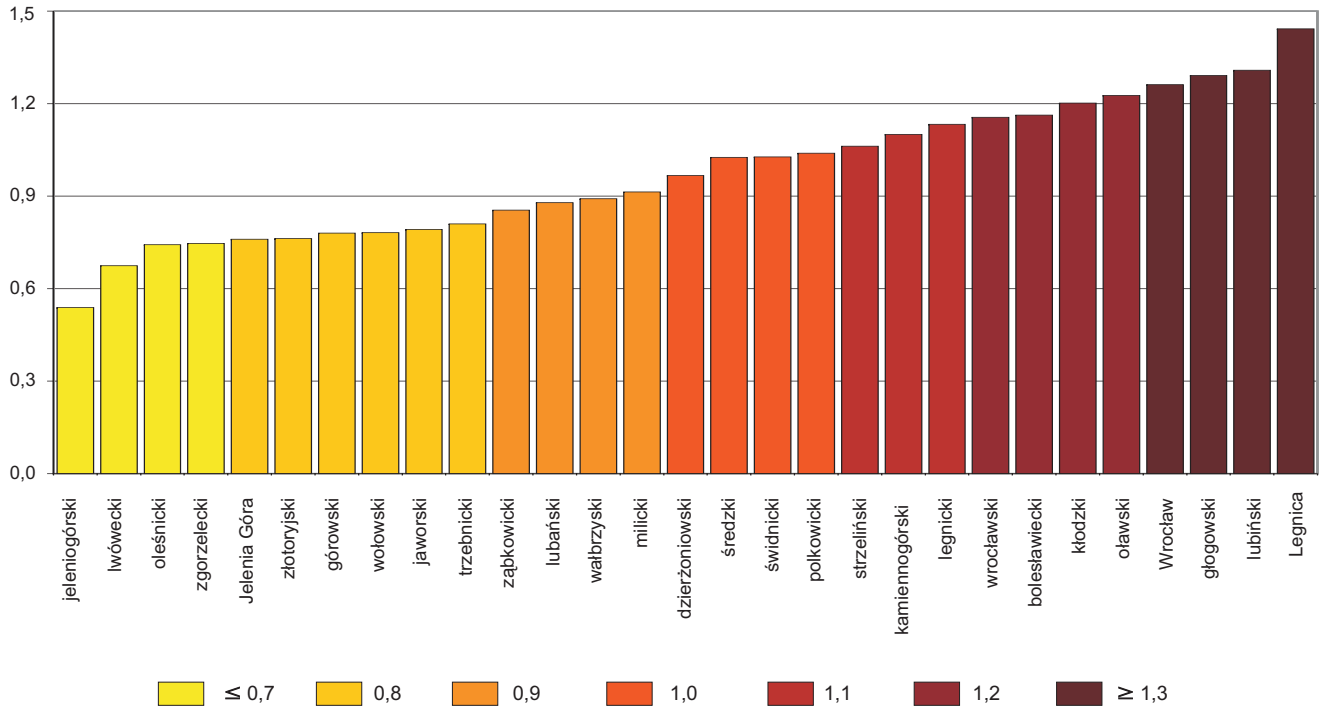

Wskaźnik płynności bezrobocia według miesięcy

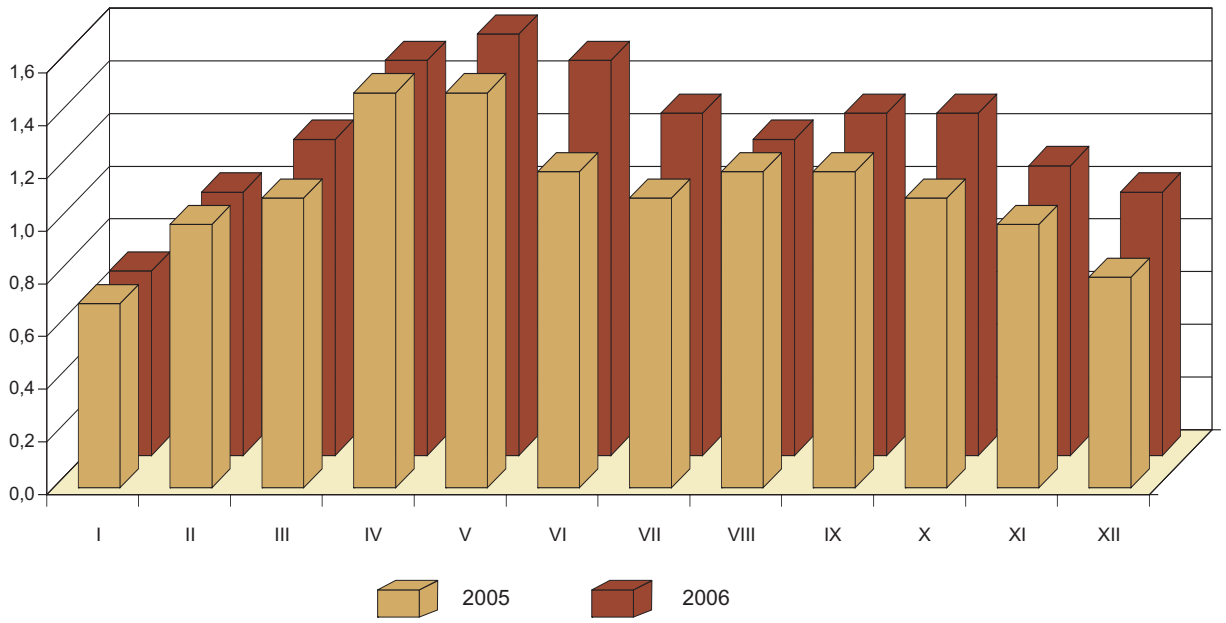

Liczba bezrobotnych przypadająca na 1 ofertę pracy według powiatów w 2006 r.

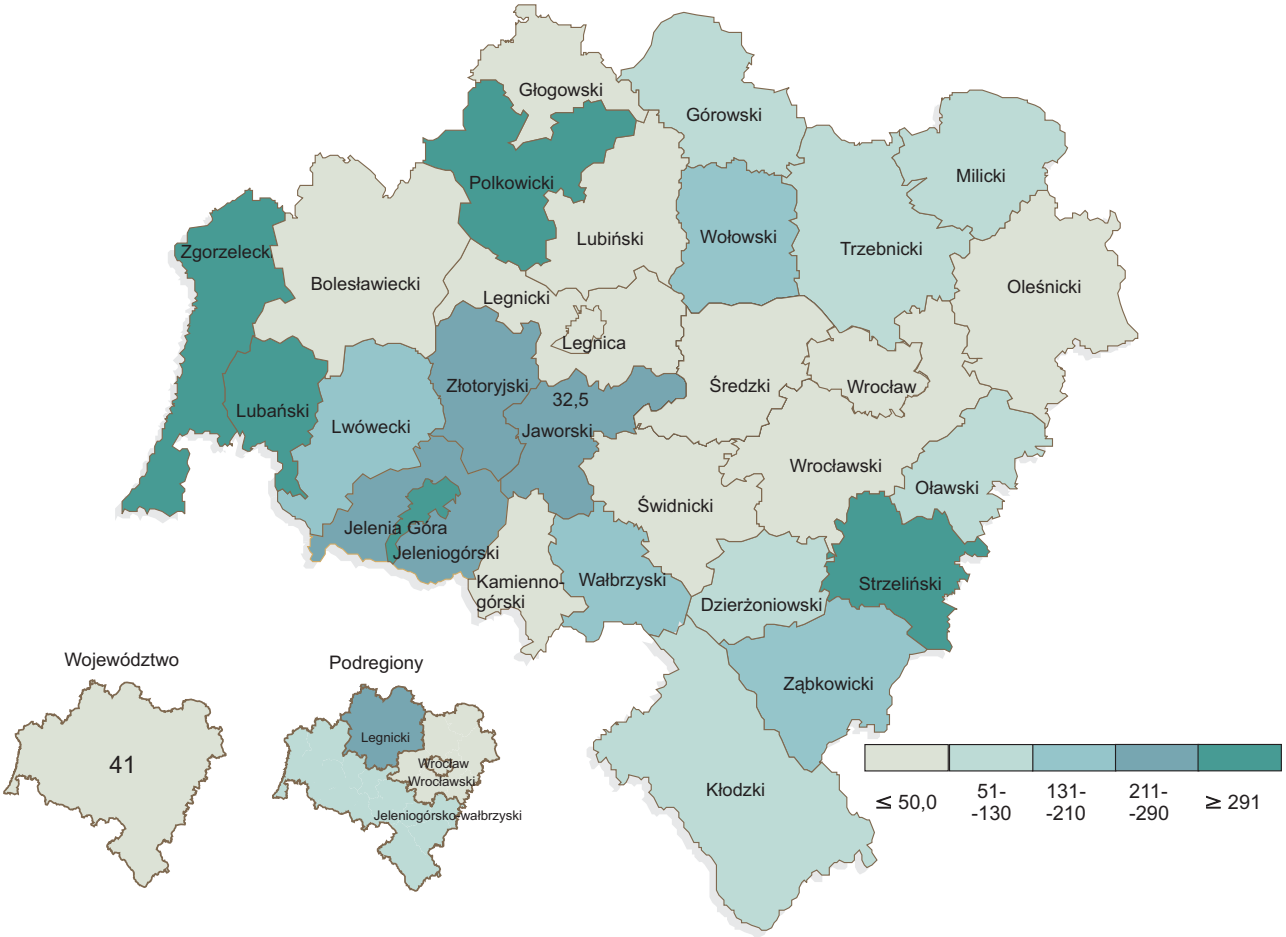

Liczba bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy oraz udział kobiet bezrobotnych według grup zawodów w 2006 r.

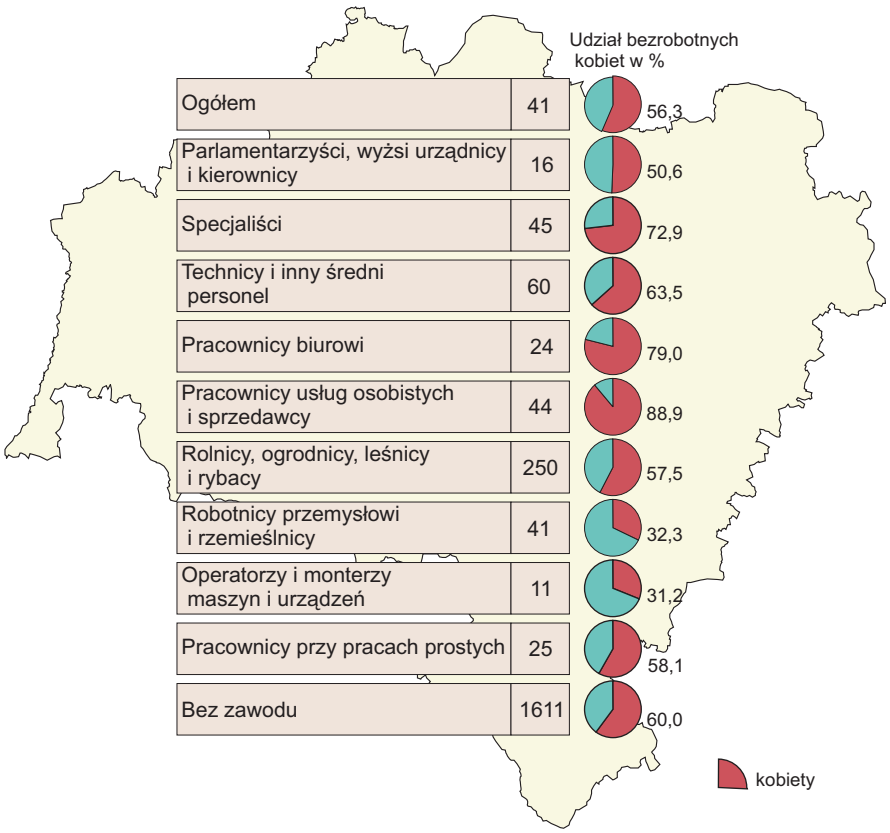

Struktura wydatków z funduszu pracy w 2006 r.

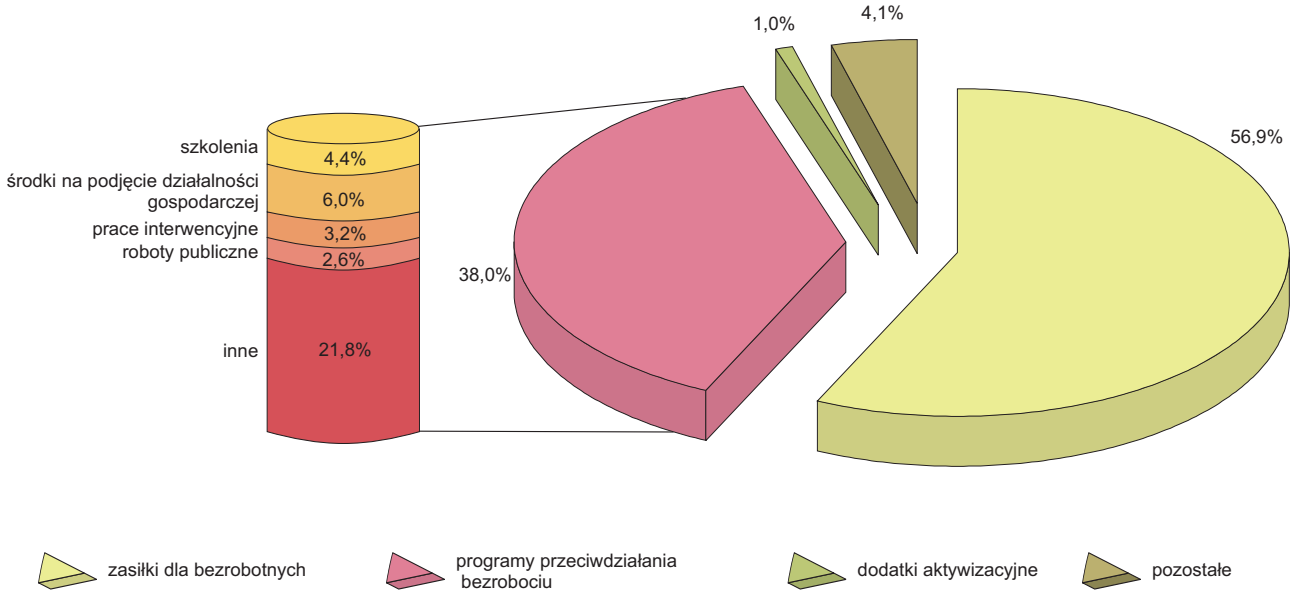

Uporządkowanie gmin według liczby bezrobotnych na 1 pracującego w 2006 r.

grupy/ /liczba bezro-botnych na 1 pracu-jącego	gminy (imiennie)						udział grupy w ogółem w %
I grupa 0,4 i poniżej	1	m-w. Polkowice	20	m-w. Międzybórz	39	m. Polanica-Zdrój	33,1
	2	w. Kobierzyce	21	w. Miękinia	40	m. Kowary	
	3	**m. Wrocław**	22	m. Głogów	41	m. Jawor	
	4	m. Lubin	23	w. Długołęka	42	m-w. Żarów	
	5	m-w. Kąty Wrocławskie	24	m-w. Bierutów	43	m-w. Strzelin	
	6	Jelenia Góra	25	m. Świdnica	44	m. Karpacz	
	7	m-w. Bogatynia	26	m. Kłodzko	45	m-w. Prusice	
	8	m. Oława	27	m. Zawidów	46	m. Świeradów-Zdrój	
	9	m-w. Jelcz-Laskowice	28	m. Piechowice	47	m. Szklarska Poręba	
	10	m-w. Święta Katarzyna	29	m-w. Wołów	48	m. Złotoryja	
	11	w. Rudna	30	m. Kamienna Góra	49	m-w. Jaworzyna Śląska	
	12	m. Bolesławiec	31	m-w. Żmigród	50	w. Mysłakowice	
	13	m-w. Środa Śląska	32	m. Szczawno-Zdrój	51	m. Dzierżoniów	
	14	m-w. Twardogóra	33	w. Krośnice	52	w. Oława	
	15	m. Legnica	34	m. Wałbrzych	53	m-w. Strzegom	
	16	m-w. Brzeg Dolny	35	m-w. Oborniki Śląskie	54	m-w. Ząbkowice Śląskie	
	17	w. Legnickie Pole	36	m. Lubań	55	m-w. Węgliniec	
	18	m. Zgorzelec	37	m-w. Milicz	56	m. Duszniki-Zdrój	
	19	m. Oleśnica	38	w. Kunice			
II grupa od 0,5 do 0,9	1	w. Janowice Wielkie	21	m-w. Lądek-Zdrój	41	w. Siekierczyn	35,0
	2	w. Czernica	22	w. Stara Kamienica	42	m-w. Ścinawa	
	3	m-w. Lwówek Śląski	23	w. Osiecznica	43	m-w. Ziębice	
	4	m. Świebodzice	24	m. Chojnów	44	w. Podgórzyn	
	5	w. Oleśnica	25	w. Jerzmanowa	45	w. Świdnica	
	6	m-w. Pieńsk	26	m-w. Góra	46	w. Głogów	
	7	m-w. Gryfów Śląski	27	w. Mietków	47	w. Męcinka	
	8	m-w. Sobótka	28	m-w. Prochowice	48	w. Jeżów Sudecki	
	9	m-w. Syców	29	w. Złotoryja	49	m. Bielawa	
	10	m-w. Nowogrodziec	30	w. Lubin	50	w. Malczyce	
	11	w. Dobroszyce	31	m. Kudowa-Zdrój	51	m-w. Mieroszów	
	12	w. Wisznia Mała	32	w. Żukowice	52	w. Dobromierz	
	13	m. -w. Olszyna	33	w. Ruja	53	w. Sulików	
	14	m-w. Chocianów	34	w. Gromadka	54	m-w. Bardo	
	15	w. Kamienna Góra	35	m. Nowa Ruda	55	w. Warta Bolesławiecka	
	16	w. Jordanów Śląski	36	m-w. Lubawka	56	m-w. Bystrzyca Kłodzka	
	17	m-w. Stronie Śląskie	37	w. Radwanice	57	m. Pieszyce	
	18	w. Bolesławiec	38	m-w. Złoty Stok	58	m-w. Wąsosz	
	19	w. Dziadowa Kłoda	39	w. Borów	59	m. Jedlina-Zdrój	
	20	w. Żórawina	40	w. Kamieniec Ząbkowicki			
III grupa od 1,0 do 1,4	1	w. Mściwojów	13	m-w. Radków	25	w. Platerówka	20,1
	2	w. Kostomłoty	14	w. Czarny Bór	26	w. Udanin	
	3	w. Miłkowice	15	w. Nowa Ruda	27	w. Kotla	
	4	m-w. Mirsk	16	m. Piława Górna	28	w. Łagiewniki	
	5	w. Krotoszyce	17	m-w. Szczytna	29	m-w. Wleń	
	6	w. Domaniów	18	m-w. Wiązów	30	w. Cieszków	
	7	w. Wądroże Wielkie	19	w. Stoszowice	31	w. Zawonia	
	8	m-w. Przemków	20	w. Marciszów	32	m-w. Świerzawa	
	9	m-w. Leśna	21	w. Zgorzelec	33	w. Chojnów	
	10	w. Stare Bogaczowice	22	m-w. Bolków	34	w. Przeworno	
	11	m-w. Niemcza	23	m-w. Międzylesie			
	12	w. Paszowice	24	m-w. Głuszyca			
IV grupa 1,5 i powyżej	1	w. Wińsko	8	w. Walim	15	m. Wojcieszów	11,8
	2	w. Niechlów	9	w. Lubań	16	w. Ciepłowody	
	3	w. Kondratowice	10	m-w. Lubomierz	17	w. Dzierżoniów	
	4	w. Zagrodno	11	w. Kłodzko	18	m-w. Trzebnica	
	5	w. Marcinowice	12	w. Grębocice	19	w. Jemielno	
	6	w. Gaworzyce	13	m. Boguszów-Gorce	20	w. Pielgrzymka	
	7	w. Lewin Kłodzki	14	w. Pęcław			

Podregiony: jeleniogórsko- wałbrzyski, legnicki, wrocławski, m. Wrocław